

A close-up portrait of an elderly man with white hair, smiling slightly. He is wearing a dark suit jacket, a light blue striped shirt, and a green tie. The background is blurred.

Fred van
Efferink, partner
bij private-
equitybedrijf
Icos Capital

Geld verdienen
door een betere
wereld na te laten

Schone technologie heeft de toekomst: niet alleen omdat de wereld het langer volhoudt op duurzame technologie, maar ook omdat er geld mee te verdienen valt. Fred van Efferink, partner bij private-equitybedrijf Icos Capital: 'De markt vraagt om investeringen in een betere wereld.'

Fred van Efferink is een oude rot in het vak; al sinds 1986 begeeft hij zich in de wereld van private equity (private investeringen) en venture capital (durfvermogen). In de jaren tachtig stond het vak nog in de kinderschoenen. Boeken bestonden niet, kennis bouwde men op door te dóen. Van Efferink maakte het allemaal mee, van buy outs tot het oprichten van nieuwe bedrijven. Sinds 2008 is hij lid van de Board of Directors van de European Venture Capital Association in Brussel. In de jaren negentig begeleidde Van Efferink bij Alpinvest een talentvolle MBA-student, Nityen Lal. Hij onderscheidde zich door een groot strategisch inzicht en werd een succesvol investment manager. Jaren later vroeg Lal aan Van Efferink of hij partner wilde worden in een nieuw private-equitybedrijf. In 2005 werd Icos Capital opgericht, een bedrijf dat op bijzondere wijze risicodragend vermogen van beleggers gebruikt voor de financiering van 'groene' niet-beursgenoteerde ondernemingen.

GECombineerde Ervaring en Skills

Wat maakt Icos Capital zo bijzonder? Volgens Van Efferink is het de unieke combinatie van het team, de focus op cleantech (technologie die bijdraagt aan een schoner milieu of zorgt voor energiebesparing) en de aandeelhoudersstructuur. 'Drie van de vier partners hebben bij Alpinvest gewerkt, één van de grootste private-equityhuizen in Europa. Nityen Lal, de initiatiefnemer van Icos Capital, geboren in India, vertrok op zijn achttiende voor z'n studie naar de Verenigde Staten, maakte daar carrière en werkte vervolgens voor Alpinvest in verschillende Europese landen. Dat zorgt voor een brede scope. Peter van Gelderen heeft een

geweldig inzicht in technologie en kan uitermate goed inschatten wanneer de wereld klaar is voor een bepaalde technologische innovatie. Dinant Veehof is een serial entrepreneur, met veel ervaring in het opstarten van bedrijven. Die gecombineerde ervaring en skills is één van onze belangrijkste assets.'

CLEANTECH

De focus voor Icos Capital ligt op cleantech. 'We moeten een betere wereld nalaten dan we hebben aangetroffen. Een mooie gedachte, maar als venture capitalists kunnen we daar niets mee als er geen geld mee te verdienen valt. Wij werken immers met het geld van anderen. Gelukkig hebben we de markt mee. Klimaatverandering is een stimulans; iedereen ondervindt er de gevolgen van. Producten die CO₂-inefficiënt zijn, dienen uiteindelijk te verdwijnen. Met ons Icos Cleantech Fund I investeren we in startende bedrijven die zich richten op hernieuwbare energie (bijvoorbeeld energie uit afval) en in een efficiënter gebruik van grondstoffen en water. De behoefte aan water en energie is wereldwijd enorm, dus je hoeft je geen zorgen te maken over de afname. Omdat de differentiatie in de producten klein is – water is water, je kunt weinig aan dat product veranderen – heb je bijna niet te maken met marketingaspecten. Je moet je voornamelijk onderscheiden door het product zo goedkoop mogelijk aan te bieden. Wij zien een grote wereldwijde toepassing van alternatieve technologieën. Daar zijn hoge rendementen te halen.'

AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

Icos Capital werkt met een bijzondere aandeelhoudersstructuur: een combinatie van

corporate en financiële investeerders. Zo is het Icos Cleantech Fund I opgezet samen met de (beursgenoteerde) bedrijven Imtech, CSM en Farm Frites. 'Deze bedrijven opereren wereldwijd en vertegenwoordigen veel kennis. Hun kennis en netwerk kunnen we toepassen bij de selectie van bedrijven waar we in investeren, maar ook bij de begeleiding van die bedrijven. Deze partners nemen niet alleen deel vanwege de opbrengsten, maar ook omdat ze zo bovenop de nieuwste technologische innovaties zitten.'

INTENSIEVE BEGELEIDING

Anders dan de 'eyes on – hands off' benadering van traditionele geldschieters, zorgt Icos Capital voor een zeer intensieve begeleiding van de bedrijven waarin zij investeert. 'We oefenen enorme controle uit op de ontwikkeling van een bedrijf. Als we besluiten om te investeren, maken we harde afspraken over die ontwikkeling. Geld keren we uit in tranches aan de hand van milestones. We maken afspraken met het management en beoordelen hun prestaties. Soms moet er ingegrepen worden, hoe vervelend ook. We investeren immers in dat management en als dat niet aan de hoogste eisen voldoet, is het onbegonnen werk. Daarom maken we vooraf ook overeenkomsten over de waardering van de aandelen van het management als dat zou moeten vertrekken. We bellen iedere week, hebben regelmatig overleg met het uitvoerend managementteam, maken afspraken.' Dat klinkt bevoogdend, maar de bedrijven waarin wordt geïnvesteerd, kunnen er grote sprongen mee maken. Het hele netwerk van Icos staat hen ter beschikking.

BELANGRIJK NETWERK

Het netwerk van Icos bestaat niet uit de minsten. Industry partner is bijvoorbeeld ingenieur Daan den Ouden, als oud-directeur van het Afvalbedrijf Rotterdam specialist op het gebied van waste management en recycling. Ger Spruijtenburg, die een energiebedrijf heeft grootgemaakt, is specialist voor schone energie. Icos heeft ook een indrukwekkende adviesraad. 'We kunnen rekenen op internatio-

Chemisch afval 'schoon' smelten

'Gewoon' afval omzetten in energie is tegenwoordig niet zo moeilijk, maar hoe zit het met zwaar verontreinigde reststromen? Ensartech draait er haar hand niet voor om. Het bedrijf is in staat om alle typen afval – dus ook chemisch afval – voor de volle 100% om te zetten in energie en schone materialen. Het geheim? Zeer hoge temperaturen waarbij de afvalstromen als het ware 'gesmolten' worden. De eerste Ensartech fabriek wordt momenteel gebouwd in Delfzijl. De komende jaren komen er verspreid over de wereld naar verwachting nog tot tien vergelijkbare fabrieken bij.

www.ensartech.nl

Energie uit bouwafval

Als afval uit de bouw of uit bijvoorbeeld de houtindustrie niet meer te recyclen is, wordt het in de regel verbrand in een afvalcentrale. i-RES heeft een beter alternatief voor deze reststromen. Het bedrijf ontwikkelt, bouwt en exploiteert kleinschalige decentrale energiecentrales gericht op de productie van duurzame energie. Zo wordt momenteel voor BAVIN een vergassingsinstallatie gebouwd op het terrein van NEDMAG, die dankzij het verwerken van residu dochteronderneming CALMAG gaat verwarmen. Tien soortgelijke projecten staan op stapel.

www.i-res.eu

nale ondersteuning van bijvoorbeeld voormalig Sheldirecteur Rein Willems, Peter Jongenburger (oud-CEO van Corus) en Ashok Doda, bankier uit India. Dit netwerk is zeer belangrijk voor ons. Op deze mensen kunnen we een beroep doen bij de ontwikkeling van bedrijven, afhankelijk van hun specialisme.'

HET JUISTE MOMENT

Inmiddels benaderen jaarlijks zo'n driehonderd bedrijven Icos Capital voor een investering. Onder andere via corporate-financehuizen, banken, de site van Icos, de TechnoPartnersite van het ministerie van EZ (ook deelnemer in het Icos Cleantech Fund I). Tot nu toe is in vijf bedrijven geïnvesteerd (zie kaders). 'We zijn altijd geïnteresseerd in nieuwe initiatieven. Of in oude technieken waar de tijd nu rijp voor is. Een van de bedrijven waar we in investeren, Ensartech, maakt gebruik van hele hoge temperaturen om afval om te zetten in energie. Het gaat hierbij om 100% conversie van (zwaar verontreinigd) afval. Een technologie die tientallen jaren in de kast heeft gelegen bij Shell/BHP Billiton, maar die nu pas waardevol is

omdat er thans behoefte aan is. En daar gaat het om: inspringen op het juiste moment, voeling houden met de dynamiek in de economie.'

WISSELING VAN DE WACHT

Het Cleantech fund is een 'closed end fund': na tien jaar is de investeringsperiode voorbij. Van Efferink: 'Om het rendement uit het bedrijf te halen, moet het 'ge-exit' worden. De investeringsperiode is gemiddeld zo'n vier tot vijf jaar, daarna hebben we drie jaar om te verkopen. In die periode moet een bedrijf snel gegroeid zijn. Vanuit de pioniersfase naar de beheersfase. Omdat de beheersfase andere eisen stelt aan het management, moet veelal tussentijds op managementniveau een wisseling van de wacht plaatsvinden. Ook hierbij heeft Icos een stevige vinger in de pap.'

TROTS

Eén van de bedrijven waarin Icos investeert is ReSteel, dat technologie inzet om uit schroot bijna zuiver koper te maken. 'Dankzij deze technologie wordt de waarde verveelvoudigd. De techniek komt van de TU Delft en wij zijn er

Veilig in het schap

Gegarandeerd veilig voedsel? Fabrikanten doen hun uiterste best om voedingsmiddelen veilig in de schappen te krijgen, maar 100% garantie is moeilijk te geven. Bij tests op ziekteverwekkers als Salmonella, Listeria and E.coli is de uitslag bijvoorbeeld pas na drie tot vijf dagen bekend, en dan liggen de producten vaak al in de winkel. Alaska Food Diagnostic ontwikkelde een test die de wachttijd sterk verkort. FastrAK™ is een ultrasnel diagnosesysteem voor de detectie van ziekteverwekkers in voedsel en drank waarbij de uitslag in slechts tien uur bekend is. De test kan ook gebruikt worden om water en bewerkt afval te controleren op pathogenen en binnenkort ook voor de analyse van dierlijk bloed en complexe voedselmatrices.

www.alaskafooddiagnostics.com

in geslaagd goed management op dat bedrijf te zetten. We zijn er erg trots op dat dit bedrijf inmiddels marktleiderschap heeft behaald. Er is zo ontzettend veel kennis in Delft, maar het is heel moeilijk om dat om te zetten in goedlopende bedrijven. Nederland heeft bijvoorbeeld ook enorm veel patenten op het gebied van waterzuivering, maar die werden veelal door buitenlandse bedrijven weggekaapt.'

NIEUWE BEDRIJFVIGHEID

'Dankzij ReSteel komt er nu meer vanuit Delft op ons bordje', vervolgt Van Efferink. 'Hopelijk kunnen we zo meer kennis in Nederland houden. Tegenwoordig worden op de beurs door partijen uit het buitenland Nederlandse bedrijven gekocht die in honderden jaren zijn ontwikkeld. Dat is niet erg, als er maar nieuwe bedrijvigheid ontstaat in Nederland, met dezelfde potentie en kracht. Dát moet het Nederlandse industriebeleid voorstaan.

De TechnoPartnerregeling die de overheid heeft ingesteld om het klimaat voor technostarters te verbeteren is daar een goed instrument voor.'

Binnenkort start Icos ook met een tweede, groter fonds. Het fonds werkt volgens dezelfde principes als het eerste fonds, maar voorziet ook in groeifinanciering voor bedrijven die verder in de lifecycle zijn. 'Wij willen bouwen aan de nieuwe Philipsen, de nieuwe Shells van de wereld.'

Imtech en Icos Cleantech Fund I

Met de participatie in Cleantech Fund I is Imtech strategisch betrokken bij de nieuwste duurzame technologie, hetgeen de positie van Imtech op de snelgroeiende markt van 'energy & environment' versterkt. In 2008 kwam een kwart (960 miljoen euro) van de totale opbrengsten van Imtech (ruim 3,8 miljard euro) uit deze markt. Daarnaast verzorgt Imtech diverse technische oplossingen bij projecten die uit de participatie voortvloeien.

Contactpersoon
Duurzame Investerings
Imtech

Cees van de Kreeke
+31 182 54 35 20
cees.vandekreeke@imtech.eu

Van schroot tot ijzer

Primaire grondstoffen, zoals ijzer, worden steeds schaarser. De staalindustrie gebruikt daarom bij voorkeur schroot bij de productie van staal. Dat is veel goedkoper en bovendien vijf keer energiezuiniger dan productie uit ijzererts. Probleem is alleen dat schroot vaak koper bevat, wat voor zwak staal zorgt, en dat is moeilijk te verwijderen. ReSteel, een spin-off van de TU Delft, bedacht daarom de Clean Scrap Machine (CSM) die koper en andere ongewenste elementen snel en effectief uit schroot scheidt. De machine ontdoet zelfs moeilijke materialen, zoals transformatoren in huishoudelijke apparaten, van koper. Zowel het ijzer als het koper is na reiniging herbruikbaar.

www.resteel.nl

Water uit wind

Van de wind kun je niet leven, maar Dutch Rainmaker kan er wél water van maken. Het Friese bedrijf ontwikkelde hiervoor een windmolen die via een koelingsysteem in de mast waterdamp uit de lucht condenseert. Wat overblijft is vloeibaar water dat wordt opgevangen en gefilterd. Het prototype van Dutch Rainmaker levert 500 liter water per dag, maar de verwachting is dat dit in de nabije toekomst kan worden opgevoerd tot zo'n kleine achtduizend liter per dag. Voldoende voor een klein dorp. De technologie is eveneens geschikt om vervuild water te zuiveren en zout water om te zetten in zoet water.

www.dutchrainmaker.nl

